

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **F. S.**, bývajúceho v Ž., zastúpeného JUDr. L. J., advokátom so sídlom v B., proti žalovanej **1/ G.**, so sídlom v Ž., žalovanej **2/ I. Z.**, bývajúcej v V., obe zastúpené JUDr. J., advokátom so sídlom v Ž. a žalovanej **3/ neb. E. Š.**, zomrelej X, naposledy bývajúcej v Ž., o **neplatnosť kúpnej zmluvy**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 27 C 376/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 24. marca 2010, sp. zn. 7 Co 258/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 24. marca 2010, sp. zn. 7 Co 258/2009 **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom z 26. novembra 2008, č. k. 27 C 376/2007-170 v celom rozsahu zamietol žalobu, ktorou sa žalobca z dôvodu porušenia jeho predkupného práva podľa § 140 Občianskeho zákonníka domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy a zároveň žiadal, aby súd nahradil chýbajúci prejav vôle žalovanej 1/ ako predávajúcej na kúpnej zmluve v prospech kupujúceho žalobcu. Žalobcu zaviazal k povinnosti zaplatiť žalovaným 1/, 2/ a 3/ trovy konania v sume 1 441,32 Eur do 15 dní po právoplatnosti rozsudku na účet splnomocneného zástupcu.

Krajský súd v Žiline na odvolanie všetkých účastníkov konania rozsudkom z 24. marca 2010, sp. zn. 7 Co 258/2009 rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol, potvrdil a vo výroku o trovách konania rozsudok okresného súdu zrušil a v tejto časti vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca z dôvodu, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O.s.p.“ v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.), inej vady konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Právny zástupca žalovaných 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie ako nedôvodné zamietnuť a priznať žalovaným náhradu trov dovolacieho konania.

Podaním došlým Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky právny zástupca žalovaných 1/ a 2/ oznámil, že žalovaná 3/ zomrela X. K podanému oznámeniu priložil úradne overený úmrtý list.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu treba zrušiť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.) za podmienok uvedených v § 241 ods. 2 O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd sa obligátorne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Zákonné ustanovenie § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu

odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseníu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Pri skúmaní procesných podmienok konania dovolací súd zistil existenciu procesnej vady uvedenej v § 237 písm. b/ O.s.p., t. j., že ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Uvedené zákonné ustanovenie ukladá súdu povinnosť v každom štádiu konania prihliadnuť na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky (procesné podmienky konania), aby súdne konanie mohlo prebehnúť a súd mohol vydať rozhodnutie. Medzi základné procesné podmienky (okrem iných), ktoré má súd povinnosť skúmať aj bez návrhu po celý čas konania, je splnenie podmienok civilno-procesnej subjektivity, t. j. spôsobilosti byť účastníkom konania. Spôsobilosť byť účastníkom konania znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon účastníkom priznáva, resp. ukladá. Jej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotnoprávna spôsobilosť mať práva a povinnosti zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne jej vyhlásením za mŕtvu (§ 7 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka).

Z podania doručeného Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky vyplýva, že v priebehu konania po podaní odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa žalovaná 3/ dňa X zomrela.

Možno konštatovať, že 24. marca 2010, v čase rozhodovania odvolacieho súdu o odvolaní žalobcu a žalovaných proti rozsudku súdu prvého stupňa, odvolací súd konal so žalovanou

3/, ktorá nemala spôsobilosť byť účastníčkou konania. Jeho rozhodnutie je preto z dôvodu nedostatku podmienky konania zmätočné a ako také ho treba zrušiť.

Ak po začatí konania účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 19 O.s.p.) skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, postup súdu upravuje § 107 O.s.p. Podľa povahy veci súd posúdi, či smrť účastníka bráni pokračovaniu v konaní, či má konanie zastaviť alebo prerušiť, alebo či v ňom môže pokračovať s právnymi nástupcami zomrelého účastníka konania.

V konaní pred krajským súdom vystupovala ako účastníčka konania tá, ktorá už spôsobilosť byť účastníčkou konania nemala. Správne mal odvolací súd postupovať podľa § 107 O.s.p., čo sa však nestalo (odvolací súd o uvedenej skutočnosti nemal vedomosť), preto rozhodnutie krajského súdu trpí procesnou vadou podľa § 237 písm. b/ O.s.p., pre ktorú musí odvolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z dôvodu vyššie uvedeného preto rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.) s tým, že právny názor ním vyslovený je pre súd záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. apríla 2014

JUDr. Ľubor Š e b o, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Vanda Šimová